

عنوان مقاله:

نگاهی تطبیقی به قاعده لاضرر در فقه امامیه و عامه با تاکید بر اقدامات زیانبار دولت ها در محیط زیست

محل انتشار:

سومین کنفرانس بین المللی صلح پژوهی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محمدجواد حیدری خراسانی - عضو هیات علمی فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه قم

محمدجواد فیروزی - دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه قم

عبدالامام آغاچاری - دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه قم

محمود کریمی لویی - دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه سمنان

خلاصه مقاله:

قاعده لاضرر اصلی کلی در فقه و حقوق اسلامی است. این قاعده بطور کلی در میان فقهای امامیه و اهل سنت، متسالم علیهاست. با بررسی نظریات فقهای امامیه و اهل سنت، درمی یابیم که این قاعده در اکثر ابواب فقهی و حقوقی جریان دارد و اینقاعده ظرفیت آن را دارد که به مسائل زیادی از جمله سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نیز محیط زیست سرایت داده شود و به دلیل گستردگی و شمولی که این قاعده در قانونگذاری دارد، ایجاب می کند که طبق برنامه ای مدون و بپیش بینی و سیاستگذاری های کلان توسط دولتها و نهادهای مربوطه، خصوصا در راستای حفظ و صیانت از محیط زیست کار گرفته شود زیرا حمایت از محیط زیست در واقع حمایت و حفاظت از آدمی است و لازمه حیات و بقاء او میباشد که در واقع دولتها باید به عنوان بازوی اجرایی قوانین، سعی در حفاظت از آن داشته باشند. به عنوان دست آورد حاصلشد اولاً؛ از آنجا که این قاعده در امور عدمی را نیز جریان داشته و شامل می شود، علاوه بر بازدارندگی از تخریم محیط زیست، می تواند نقش سازندهای در طبیعت و مدیریت بحران داشته باشد. ثانیاً؛ کلیه اقدامات زیانبار دولت ها و ملتها علیه طبیعت و محیط زیست به استناد قاعده لاضرر، موجب ضمان بوده و مسئولیت مدنی دارد و حتی اگر تعمد صورت گرفته باشد ضمان کیفری نیز دارد. ثالثاً؛ با قبول نقش اثباتی که قاعده لاضرر در احکام شرعی دارد میتوان علاوه بر مدیریت بحران و اثبات ضمان زیان زندگان به طبیعت، حکم الزام به جبران خسارات وارده را نیز مطابق قانون مسئولیت مدنی و قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات ماده ۶۸۸ و ماده ۲۰ قانون مجازات اسلامی مطرح نمود.

کلمات کلیدی:

قاعده لاضرر، فقه امامیه، محیط زیست، خسارات ناشی اقدامات زیانبار، جبران خسارات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1594321>

